

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο συγγραφέας του Κειμένου 1 υποστηρίζει ότι το γέλιο εκδηλώνεται με πολλές μορφές:

- διαφέρει ως προς την ένταση, την οξύτητα, την ποιότητα, τη ρυθμικότητα, τη δύναμη και τη χρονική έκταση του ήχου που παράγει
- φανερώνει διαφορετικά, ανάλογα με την περίσταση, συναισθήματα
- συνιστά κοινωνική σύμβαση
- μπορεί να είναι νευρικό ή κοροϊδευτικό χαχανητό, καλοκάγαθο ή αποδοκιμαστικό ξεκάρδισμα, κακάρισμα επιδοκιμασίας ή χλευασμού.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Ο Σάμιουελ Τζόνσον πιστεύει ότι το γέλιο εκδηλώνεται πάντα με ομοιόμορφο τρόπο, ενώ αντίθετα ο συγγραφέας θεωρεί ότι οι άνθρωποι γελούν με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο.
- Ο συγγραφέας αμφισβητεί την άποψη του Σάμιουελ Τζόνσον, παραθέτοντας τα διάφορα είδη γέλιου, που συνιστούν τόσο σωματική όσο και συναισθηματική έκφραση του ανθρώπου, αλλά ταυτόχρονα συνδέονται άμεσα και με την κοινωνικότητά του. Ο τρόπος παράθεσης των ειδών είναι περιγραφικός και αναλυτικός και έχει τη μορφή παραδειγμάτων, για να ενισχυθεί η πειστικότητα της θέσης του.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Δήλωση βεβαιότητας:

- Όμως το γέλιο μπορεί επίσης να εκφράζει μια σειρά από συναισθηματικές στάσεις (2^η παράγραφος)→ Όμως το γέλιο **εκφράζει** επίσης μια σειρά από συναισθηματικές στάσεις
- για να μη μιλήσουμε για το καθαρά «κοινωνικό» γέλιο, το οποίο ίσως να μην εκφράζει καμία ευχαρίστηση. (2^η παράγραφος)→ για να μη μιλήσουμε για το καθαρά «κοινωνικό» γέλιο, το οποίο (σίγουρα) **δεν εκφράζει** καμία ευχαρίστηση.

- Το γέλιο μπορεί να φανερώνει μάλλον εύθυμη διάθεση παρά ότι βρίσκουμε κάτι διασκεδαστικό (2^η παράγραφος) → Το γέλιο **φανερώνει** εύθυμη διάθεση **και όχι** ότι βρίσκουμε κάτι διασκεδαστικό
- είναι πιθανότερο να θεωρήσουμε κάτι αστείο, αν νιώθουμε ευφορία (2^η παράγραφος) → **Θεωρούμε** κάτι αστείο, αν νιώθουμε ευφορία
- Είναι ένα αυθόρμητο σωματικό συμβάν (τις περισσότερες φορές τουλάχιστον) (3^η παράγραφος) → Είναι ένα αυθόρμητο σωματικό συμβάν (**πάντα**)

Για να δηλωθεί βεβαιότητα, οι φράσεις πιθανολόγησης «μπορεί να + υποτακτική», «ίσως να μην + υποτακτική» και «είναι πιθανότερο + υποτακτική» αντικαταστάθηκαν στο 1^ο, 2^ο, 3^ο και 4^ο χωρίο από οριστική («εκφράζει», «δεν εκφράζει», «φανερώνει», «θεωρούμε»), με την οποία δηλώνεται κάτι πραγματικό και βέβαιο. Στο 3^ο χωρίο η φράση πιθανολόγησης «μάλλον... παρά ότι...», με την οποία δηλώνεται και σύγκριση, αντικαταστάθηκε από το «και όχι...», για να εκφραστεί βεβαιότητα χωρίς σύγκριση. Τέλος, στο 5^ο χωρίο η φράση πιθανολόγησης «τις περισσότερες φορές τουλάχιστον», (με την οποία μετριάζεται, εν είδει σχολίου εντός παρενθέσεως, η βεβαιότητα της προηγούμενης πρότασης), αντικαταστάθηκε από το χρονικό επίρρημα «πάντα», για να δηλωθεί με απόλυτη βεβαιότητα ότι το γέλιο «είναι ένα αυθόρμητο σωματικό συμβάν».

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Το ποιητικό υποκείμενο θεωρεί πως η χαρά των δύο προσώπων της φωτογραφίας «δεν ζωγραφίστηκε άλλη φορά σε τούτο τον κόσμο», επειδή:

- και τα δύο πρόσωπα χαμογελούν, εκφράζοντας ένα αμοιβαίο συναίσθημα, μία σύμπνοια (στ. 7)
- ο τόπος (οι ροδιές και το πράσινο) και ο χρόνος (ο ήλιος που τα φωτίζει) επιδρούν ευεργετικά στα συναισθήματά τους, καθιστώντας τα μοναδικά και ανεπανάληπτα (στ. 9-12)
- η σιωπή και η γαλήνη τα περιβάλλει (στ. 13-14)
- κυρίως η αγάπη τα διακατέχει: οι άκρες των χειλιών τους που γελούν αποκαλύπτουν τη συγκλονιστική χαρά της αμοιβαίας αγάπης (στ. 15-17)
- φωτίζονται από ένα εσωτερικό φως, τη λάμψη της αγάπης, που τα καθιστά μοναδικά και τα εξαγιαζει, εξαϋλώνοντας το πλαίσιο της φωτογραφίας (στ. 19-22).

Στη συνέχεια, ο/η μαθητής/μαθήτρια καλείται να εκφράσει ελεύθερα την προσωπική του/της συμφωνία ή διαφωνία με το ποιητικό υποκείμενο, γράφοντας ότι

- η αμοιβαία αγάπη που φωτίζει τα πρόσωπα των ανθρώπων μπορεί να αποτυπωθεί με μοναδικό τρόπο σε μια φωτογραφία

- ή αντίθετα, τα ανθρώπινα συναισθήματα δεν αναδεικνύονται μέσω της φωτογραφίας, αλλά αφορούν μόνο τα πρόσωπα που τα βίωσαν.

Ο/η μαθητής/μαθήτρια αναμένεται να εκφράσει τις δικές του/της σκέψεις, αρκεί αυτές να εκπορεύονται από το κείμενο και να μη διατυπώνονται με τρόπο αυθαίρετο.